

Betrakta ordet ensamt

Plats: Cecilia Edefalks ateljé i Kärrtorp.

Detta samtal ska agera introduktion till hela projektet, det vill säga ditt medlemsverk 2025. Jag vill veta mer om de verk jag kallar *Ordverken*. SAK ska ju tillsammans med dig skapa ett faksimil av ett av orden. Hur började det med orden?

– Det var när jag gick på Konsthögskolan. På något sätt började jag samla på ord, jag skrev ner ord på små papperslappar. Ord som jag av någon anledning tyckte var intressanta. Det blev en samling ord och jag valde ut några och jag ville visa dom svävandes i luften, jag ville inte att de skulle vara ett verk i sig, utan att det bara var själva ordet, reducerat till ord. Det här ordet (pekar på originalet till Medlemsverket) tyckte jag var intressant. Ordet DOM. Och det kan vara dom (som i de andra) eller dom (ett juridiskt avgörande). Och jag projicerade och kalkerade det på vad jag tyckte var det enklaste och billigaste materialet, en billig pannå. Jag målade en grund med vit lackfärg och sedan ordets konturer och fyllde sedan i med spritpenna och det blev ganska vackert och måleriskt. Och sedan visade jag en samling ord på en utställning, ungefär femton ord, bland annat DOM, MÄRKE, LÖV och FRU. Det var ganska radikalt på den tiden, tidigt 80-tal, att bara skriva ord när alla andra höll på med ”riktigt” måleri. Orden ställdes senare ut i en grupputställning i skånska Krapperups Konsthall men jag var själv inte där.

– Ordet *Dom* som vi nu ska jobba med tycker jag är väldigt intressant. Just att det är vi och dom.

Har du gjort flera ord sedan dess?

– Nej, det har jag inte men ordet DOM har jag också använt på mattor. Ett samarbete med Jan Åman och det är Jan Åman som äger originalet. Vi gjorde också en matta med ordet CHARM och den gjordes på en i mitt tycke charmerande färg, en vacker rosen-rosa.

Jag tänker på hur ditt Dom-verk nu ska spridas till 2000 medlemmar. Till alla Dom som också är vi. Jag tycker om att detta ord och de andra i serien både är så konkreta och mystiska. Hur verket laddar sin omgivning. Du har pratat om att de bara ska vara ett ord.

– Jag tänkte verkligen då att jag kunde lösgöra själva ordet så att man skulle kunna betrakta ordet ensamt utan ett sammanhang, ”meningslöst” för att det inte skulle färgas av de omgivande orden. Det innebär väl att ordet blir ett subjekt i sig. Och får olika betydelse beroende på i vems hjärna det befinner sig och vad personen själv läser in i det.

Verket är ju som vi pratat om både hyperrealistiskt, konkret och mystiskt och du har ju arbetat med annan icke-materiell konst, kanske kan man kalla det mystik, du har haft samtal med människor som inte finns längre. Du har till exempel sökt kontakt med

**August Strindberg och Dick Bengtsson, hur ser du på dessa möten, är det performativt?
Ingår detta i alla dina verk eller är det egna icke-materiella verk?**

– Intressant, jag har inte hittat någon beteckning på mitt förhållningsätt till dessa händelser. När jag vill visualisera mina möten eller tankar så blir det än så länge oftast materiellt – inte performativt.

Det är en talang jag har, lite som att likställa med att kunna måla eller skulptera. Det började med att jag kunde titta på äldre verk på Nationalmuseum och tänka frågor till de döda konstnärerna. ”Hm hur var det med det här?” och få svar. Och det blev intressanta svar och jag började skriva ner dessa möten. Sedan har jag givit ut en bok, ”Mina Ord” (utgiven på Ersatz förlag) med denna kommunikation. Det händer ju i min hjärna, inte så att jag hör röster men det dyker upp ord i min hjärna. Och dom är ganska stackato-lika, det rullar upp ord lite hackigt.

Nyligen hade du kontakt med Dick Bengtsson.

– Ja, det var curatorerna på Sven Harrys Konsthall som bad mig ta kontakt med honom i samband med utställningen där jag ingick i en grupputställning och det visades en separatutställning med Bengtsson parallellt. Jag har aldrig haft kommunikation med honom innan, men det var lätt. Dom ville att det skulle vara ett rullande verk på väggen en text som löpte på. Det var ett intressant samtal och jag fick veta mycket. Jag har nog inte tidigare fokuserat så mycket på en konstnär, med Strindberg var det mest han som pratade på. Men det kändes som att jag umgicks med Bengtsson.

**Det är ju extra spännande att få kontakt med Bengtsson som ju ständigt kallas
Konstnärernas Konstnär och som aldrig gav några egentliga förklaringar till sina verk.
Jag tänker till exempel på målningen *Hitler och drömköket*.**

– Han svarade ganska konkret, om varför han gjorde just den. Jag bad de andra konstnärerna i grupputställningen ge mig frågor att ställa Bengtsson för jag hade inga direkta frågor själv men jag gick sedan igenom verk för verk. Och drömköket hade han målat för han skulle bygga om ett kök på landet och han behövde bygga ett större. Han lade till Hitler för det blev kul och spännande, han sa något om en kul eller ful mustasch. Och jag tror han hade den spänningen inom sig själv, jag tror inte hans konst var politisk, det var snarare en intern kamp och spänning. Han pratade om hur en målad vacker utsikt lätt blir kvalmig och söt och där kommer svastikan in, på kanten.

Finns det någon person du försökt kommunicera med som inte svarat?

– Det är inte alla som är intresserade men det kan komma sen, ett ord dyker upp.

Det är som en kosmisk psykoanalys.

– Många tänker nog att det ska bli mer privat. Men det är ju något med att det är konstnär till konstnär också. Det blir oftast konkreta svar, tekniska svar. Mer om hur verken är gjorda, och varför. Aldrig vad det betyder.

Det är oerhört intressant, hur det är icke-romantiskt, även hur ordverken också är det men hur man gärna vill avkräva något av en konstnär, en stor grandios berättelse. Men med orden eller med din kommunikation hoppar det mer fram ett ord, många kärva ord, som Sug till exempel och hur ordet *Gud* blir ett bland många i din serie. Jag kan ibland tänka att vi plågar er konstnärer med våra förväntningar på mening eller att något ska vara politiskt, det finns idéer om idéer som ni inte måste ha.

– Jag tillhör den generationen konstnärer som inte behövde beskriva vad jag gjorde, jag behövde inte beskriva något före jag gjorde det. Det var mer kritiker som fick berätta. En gång förklarade jag inför publik om hur ett visst verk var konstruerat och när jag vände mig om såg jag besvikelsen i ögonen på publiken, jag hade inte alls sagt det som de hade tänkt och jag som skulle vara sanningsvittnet! Man kan vara lite försiktig med beskrivningen av sina konstverk, så alla kan få tänka sitt.

Vem har varit viktig för dig i begynnelsen?

– Jag älskade renässanskonstnären Bellini och Strindbergs måleri och jag var lite ovanlig för min tid för jag reste mycket och kunde sedan komma hem och visa diablerer för mina klasskompisar

Vilka lärare hade du?

– Jag hade Hans Viksten och Enno Hallek. Och dom var väldigt generösa. Viksten kunde komma in och säga, ”åh, jag ser en eldfluga i hörnet”, på en målning jag höll på med. – jaha tänkte jag, det hade jag inte tänkt men det var fint med hans läsning, men han gick inte in i att jag borde göra så eller så. Enno var väldigt stödjande, kollade till mig om jag hade bra ljus och sånt. Jag fick vara väldigt mycket i min egna värld. Väldigt skönt.

Vad har du lärt dig om dig själv genom ditt konstnärskap?

– Vad ska jag säga om det. Jag har nog lärt mig väldigt mycket om mig själv men jag tror inte jag kan få fatt i vad det är. Det sker saker i processen. Nu måste jag blunda och tänka. Orden som kom upp nu var: jag har varit sjuk och frisk och sjuk och frisk. Jag vet inte vad det betyder.

Två lägen. Intressant, dubbelheten. Min sista fråga är konkret om karriär och konstnärskapet. Du har arbetat i så många rum, du har ställt ut på Moderna Museet, på Art Institute of Chicago, på Documenta i Kassel och massa andra platser. Men vilket rum har varit bäst, när har allt stämt?

– Jag föredrar egentligen rum som inte är vita kuben, jag tycker om rum med historia. Men ofta ställer man ut i en vit kub som inte ska vara något, lite som att jag trodde orden kunde sväva i intet. Det är svårt att komma på en plats men jag tänker på när jag ställde ut på IASPIS när det låg i Konstakademien, en plats med historia sannerligen. Men när jag tänker efter så har jag verkligen ofta blivit placerad i vita kuber. Men en situation jag tyckte om var när jag har ställde ut i kryptan i Lunds Domkyrka och där får man inte spika i väggarna så man får

jobba med det som finns. Jag skulle ställa ut många mindre målningar och spikarna som fanns diktade hängningen, det blev jättebra. Inga val och bara följa med.

Det ska bli oerhört intressant hur ditt medlemsverk kommer hänga i olika hem och vad som kommer hända med omgivande saker och konst.

– De olika orden färger allting runt omkring. Dom hos Er

Text: Sara Walker

Medlemsverket:

Cecilia Edefalk är 2025 års medlemsverkskonstnär. Medlemsverket är ett nygammal idé som SAK plockade upp på nytt 2024 och fortsätter med 2025. En konstnär gör ett verk i samma upplaga som antal medlemmar. Alla medlemmar är vinnare!

Release för medlemsverket i samarbete med galleriet Antics 21 november. Utställning på Antics 21 november - 20 december med konstnärssamtal.